

Kronika Związkowa PZKO

Polski Związek Kulturalno-Oświatowy

R O K : 1 9 5 1

Sytuacja polityczno-społeczna

Rok 1951 był trzecim rokiem realizacji zadań pierwszego pięcioletniego planu gospodarczego Klementa Gottwalda. Charakteryzował go wzrost akcji zobowiązań socjalistycznych, zwłaszcza w ramach przedmajowego współzawodnictwa pracy. Poza tym zwiększał się udział kobiet w procesach produkcyjnych w bardzo wielu gałęziach przemysłu. Z drugiej zaś strony pojawiały się próby obniżenia ogólnego stanu sił biurowych, uproszczenia administracji i pracy biurowej w ogóle, a przez to powiększenie liczby pracowników produkcyjnych z szeregów dawnych pracowników biurowych. Akcja ta jednak nie miała większego wpływu na polepszenie się stanu zatrudnienia w przemyśle.

Również na arenie międzynarodowej nie ustały walki agresywne Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w ludowo-demokratycznej Korei, co więcej, podobna agresja tych samych Stanów Zjednoczonych wznieciła dalszą pożogę wojenną na terenach Wietnamu.

Wewnątrz naszego państwa doszło w tym roku do kilku ważnych zmian, wśród których należy wymienić przynajmniej :

Podniesienie cen maki i chleba od stycznia 1951 r. na skutek złej gospodarki i zwiększonego zużycia na karmę dla bydła. Ustalono cenę 3.-Kčs za 1 kg chleba. Pomimo tej podwyżki ceny jest w naszej republice chleb najtańszy na świecie. I tak np. w przeliczeniu na naszą walutę 1 kg chleba w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej kosztował w r. 1950 - 15.40 Kčs, w r. 1951 podrożał zaś o 6 %, w Austrii kosztuje 1 kg chleba 9.50 Kčs, we Francji wzrosła cena chleba w latach 1947-1950 r. o 290 %, w Kanadzie 1 kg chleba kosztuje 10.25 Kčs, we Włoszech 12.60 Kčs.

Pomimo tej zmiany warunki aprowizacyjne po wojnie wydatnie się poprawiły. Świadczy o tym np. porównanie zużycia na osobę niektórych artykułów spożywczych : przeciętna konsumpcja tłuszczów na osobę wynosiła u nas 6.70 kg rocznie, zaś w r. 1950 już 8.62 kg. Przeciętna konsumpcja maki przed wojną wynosiła 147 kg na osobę, zaś w r. 1950 wynosiła już 224 kg. Tak samo konsumpcja cukru przed wojną osiągała 23.75 kg na osobę rocznie a w r. 1950 już 27 kg na osobę rocznie.

Podniesienie ceny maki i chleba było zarazem wypowiedzeniem walki marnotrawstwu i lekkomyślnej gospodarce dla zabezpieczenia normalizacji życia gospodarczego. / 1 /

Ponieważ podniesienie ceny chleba i maki nie zakończyło marnotrawstwa w wykupywaniu chleba i maki dla karmienia bydła, rząd wprowadził od 26 lutego 1951 r. ponownie wydawanie maki i chleba na odcinki karty żywnościowej. Karty te wydano wszystkim obywatelom z wyjątkiem tzw. "samożywcicieli" a więc tych, którzy produkowali jako rolnicy własne zboże na mąkę i chleb. Ci mogli sobie wymienić własne zboże za kartki na chleb i mąkę, względnie pieczywo.

Zniesienie opłat stemplowych. Według ustawy z dnia 20 grudnia 1950 r. zniesiono od 1 stycznia 1951 r. opłaty stemplowe od wszelakich podań do komitetów narodowych i wyższych urzędów administracyjnych, różnego rodzaju zaświadczeń, świadectw i potwierdzeń, wydawanych przez urzędy.

Zniesienie opłaty stemplowej nie dotyczyło opłat w przewodach sądowych / przed trybunałem administracyjnym /, opłat stemplowych za odpisy urzędowe, względnie notarialne, uwierzytelnianie podpisów akt, za wyciągi i potwierdzenia z ksiąg publicznych i rejestrów oraz rejestru karnego. / 2 /

Nowe ordery i odznaczenia. Rząd republiki wydał za zgodą prezydenta republiki w myśl ustawy nr. 247/1949 rozporządzenie w sprawie nadawania odznaczeń państwowych. Zaprowadzono tytuł "Bohater pracy" z prawem noszenia złotej gwiazdy "Bohatera pracy". Wprowadzono również nowe ordery: a/ Order Socjalizmu,

b/ Order Republiki

c/ Order Pracy

oraz dalsze odznaczenia

a/ Za zasługi w budownictwie

b/ Za wybitną pracę

c/ Za dzielność.

/ 3 /

Nowe ministerstwa.

W piątek, dnia 6 września 1951 r. na nadzwyczajnym posiedzeniu rządu uchwalono rozporządzenie, na mocy którego utworzono kilka nowych ministerstw. Z dotychczasowego ministerstwa ciężkiego przemysłu utworzono 5 ministerstw nowych a to :

1. Ministerstwo paliw i energetyki
2. Ministerstwo przemysłu hutniczego i kopalń rud
3. Ministerstwo przemysłu chemicznego
4. Ministerstwo produkcji ciężkich maszyn
5. Ministerstwo ogólnej produkcji maszyn.

Oprócz tego powstało ministerstwo lasów i przemysłu drzewnego a z dotychczasowego ministerstwa pracy i opieki socjalnej wytworzyło się osobne ministerstwo sił roboczych. Powstało jeszcze ministerstwo kontroli państwowej. / 4 /

Ważną dla życia gospodarczego państwa była bezsprzecznie uchwała partii i rządu w sprawie zwiększenia produkcji w przemyśle hutniczym podjęta przez Komitet Centralny KPC z dnia 9 listopada 1951 r. Wytyczała ona najważniejsze zadania w dziedzinie produkcji, omawiała problematykę płac oraz podnoszenie zarobków i płac w przemyśle hutniczym. / 5 /

Ruch w Obronie pokoju.

I Zjazd Czeskosłowackich Obrońców pokoju.

W sobotę, dnia 20 stycznia 1951 r. rozpoczął swe obrady w sali sokołowni na Winohradach w Pradze uroczyste I Czeskosłowacki Zjazd Obrońców Pokoju, które miały trwać jeszcze w niedzielę, dnia 21 stycznia 1951 r.

Ponad 2 000 delegatów reprezentujących poglądy wszystkich obywateli państwa bez względu na przekonania polityczne, zgodnych było z tym przekonaniem, że pokój trzeba wywalczyć.

Na tym zjeździe delegatami za powiat karwiński byli:

Kocurowa Stěpanka z Dol. Suchej /za JSR powiatu karwińskiego/
Lajczykówna Zofia /z ramienia CZM-SMP/ proponowana do Komite-

tu Centralnego Czesk. Obrońców Pokoju.

Nowakowa Emilia z Orłowej / za Rady Kobiet /

Zyderówna Emilia, urzędniczka MRN w Suchej Górnej. / 6 /

Manifestacja pokojowa w Karwinie.

Dnia 8 lutego 1951 r. odbyła się w domu "Praca" w Karwinie manifestacja pokojowa zorganizowana przez Powiatowy Komitet Obrońców Pokoju. Główne przemówienie wygłosił członek Krajowego Komitetu Obrońców Pokoju i uczestnik I Czeskosłowackiego Zjazdu w Pradze tow. Knap. Sala była przepełniona. Program kulturalny wykonał chór mieszk. czeski "Smetana" i chór polski męski "Echo". Poza tym były recytacje.

Manifestacja pokojowa w Czes. Cieszynie.

Podobna publiczna manifestacja pokojowa odbyła się dnia 7 lutego 1951 r. w sali hotelu "Piaś". Przemawiał na niej uczestnik I Czesk. Zjazdu ks. Jerzy Cymorek. Uchwalono rezolucję. Program kulturalny wykonały zespoły czeskiego gimnazjum, wyższej szkoły gospodarczej oraz zespół wojskowy. / 7 /

I Sesja Światowej Rady Pokoju w Berlinie.

I Sesja Światowej Rady Pokoju została zwołana przez biuro Światowej Rady Pokoju do Berlina w lutym 1951 r. Obrady prowadził Pietro Nenni w zastępstwie za prof. Joliot-Curie, któremu zakaz władz niemieckich z Bonn uniemożliwił przybycie na sesję.

Uchwalono apel w sprawie zawarcia paktu pokoju między 5 mocarstwami: Stanami Zjednoczonymi, Związkiem Radzieckim, Chińską Republiką Ludową, Wielką Brytanią oraz Francją. Rezolucję w sprawie Organizacji Narodów Zjednoczonych /która nie odpowiedziała dotąd na oredzie II Światowego Kongresu Obrońców Pokoju./ Rezolucję w sprawie "Międzynarodowych Nagród Pokoju", oraz rezolucję w sprawie pokojowego rozwiązania problemu niemieckiego oraz dalsze jeszcze uchwały. / 8 /

Marsz Pokoju.

W miesiącu kwietniu 1951 r. organizowano na terenie naszego państwa manifestacyjne marsze pokoju. Akcje te zagajono już w niedzielę, dnia 1 kwietnia 1951 r. W kraju ostrawskim wzięło udział ponad 15 tysięcy młodzieży, sportowców i robotników. /Witkow 4 tys., Opawa 3 tys., Ostrawa 2 350, Mistek 2 300, Bogumin 2 200, Kopřivnica 1 200, Kravaře 600 itd. /
Zaznaczyć trzeba, że nawet padający deszcz nie potrafił popsuć nastroju maszerujących.

W powiecie karwińskim odbyły się marsze w sobotę, dnia 14 kwietnia 1951 r. W każdej miejscowości przygotowała marsze specjalna komisja, złożona z przedstawicieli Miejscowej Rady Narodowej, Miejscowego Komitetu Frontu Narodowego, Miejscowej Organizacji KPC, Czeskosłowackiego Związku Młodzieży, Sokoła, Związku Zawodowego ROH, Związku Kobiet, Związku Przyjaźni Czesk-Radz, PZKO, Związku Rolników, Strażactwa, Czerwonego Krzyża, szkół itd.

W powiecie czeskokocieszyńskim większość marszów odbyła się również w sobotę, dnia 7 kwietnia 1951 r. / 9 /

Zakaz władz francuskich. W kwietniu 1951 r. zakazały władze francuskie naterenie całej Francji działalność ~~biura~~ Światowej

Rady Pokoju, co wywołało w całym świecie potężną falę oburzenia. Było to stanowisko całkowicie sprzeczne z wolą narodu francuskiego, pragnącego na równi z innymi narodami pokoju. / 10 /

Głosowanie ludowe o Pakt Pokoju.

W celu realizacji postanowień Kongresu Pokoju oraz I Sesji Światowej Rady Pokoju organizowano na całym świecie akcje podpisów pod "Pakt Pokoju". W naszym państwie akcje podpisów organizowano w dniach od 26 maja do 16 czerwca 1951 r.

Tekst, pod którym podpisywali się nasi obywatele brzmiał:

W imię pokoju, wolności i szczęścia naszego ludu:

1. Zgadzam się z odezwą Światowej Rady Pokoju, aby zawarty został pakt pokoju między pięcioma mocarstwami: Związkiem Radzieckim, Stanami Zjednoczonymi Ameryki, Chińską Republiką Ludową, Wielką Brytanią i Francją.
2. Domagam się natychmiastowego wstrzymania uzbrajania Niemiec Zachodnich przez imperialistów amerykańskich a rozwiązania kwestii Niemiec przez mocarstwa wspólnie w sposób pokojowy.
3. Potępiam zdradziecką reakcję, która podżega do wojny przeciw własnemu krajowi, we współpracy z mordercami esesmańskimi dąży do nowego Monachium, do nowego rozbioru i zniszczeniu Republiki.

Według oficjalnych danych po ukończeniu akcji podpisowej kartę podpisało w naszym państwie 9 020 522 osób, czyli 99.33 % ludności naszego państwa w wieku ponad 15 lat. Nie podpisało tylko 60 899 osób tj. 0,68 % ludności nad 15 lat. /Ludność według urzędowego spisu z marca 1950 r. ponad 15 lat wynosiła dokładnie 9 081 421 osób./ / 11 /

II Sesja Światowej Rady Pokoju w Wiedniu.

Obrady II Sesji Światowej Rady Pokoju zakończyły się w Wiedniu w nocy z 6 na 7 listopada 1951 r. Końcowym obradom przewodniczył Pietro Nenni. Uchwalono:

- a/ Apel do ONZ i do narodów świata,
- b/ Rezolucję w sprawie przyspieszenia zawarcia paktu pokoju pomiędzy mocarstwami,
- c/ Rezolucję w sprawie równoczesnego i stopniowego rozbrojenia oraz w sprawie zakazu użycia wszelkiej broni masowej zagłady,
- d/ Rezolucję w sprawie pokojowego rozwiązania problemu niemieckiego przez zawarcie traktatu pokoju z pokojowymi, zjednoczonymi i zdemilitaryzowanymi Niemcami.
- e/ Rezolucję w sprawie pokojowego rozwiązania spornych problemów Dalekiego Wschodu a zwłaszcza sprawy Japonii, Korei i Wietnamu. / 12 /

Sprawy partyjne KPC

Zmiany w Komitecie Centralnym KPC

Na posiedzeniu Centralnego Komitetu KPC w dniach od 21 do 24 lutego 1951 r. po długiej dyskusji jednomyślnie postanowiono pozbawić członkostwa w KC KPC Marię Švermovą, pozbawić ją wszystkich funkcji i wykluczyć z KPC.

Równocześnie zatwierdzono uchwałę Krajowego Komitetu KPC w Brnie w sprawie wykluczenia z partii wrogiego agenta Ottona Slinga.

Dalej KC KPC uchwalił jednomyślnie pozbawienie członkostwa w KC KPC Vl. Clementisa, / w związku ze szpiegowską i wrogą działalnością grupy burżuazyjno-nacjonalistycznej w Komunistycznej Partii Słowacji / G. Husaka i L. Novomeskiego, pozbawienie ich mandatów poselskich i wykluczenie z partii.

W związku z tymi zmianami na mocy uchwały plenarnego zebrania Krajowego Komitetu KPC w Ostrawie, po stwierdzeniu, że do grupy dywersantów i szpiegów należeli również kierownicy partyjni w krajowej organizacji pierwszy sekretarz dr. Fuchs oraz Peschel, pozbawiono Fuchsa i Peschla członkostwa w Krajowym Komitecie KPC wraz ze zwolnieniem z innych funkcji oraz wykluczeniem z partii w myśl uchwały z posiedzenia w dniach 1 - 5 marca 1951 r. / 13 /

VII Konferencja Powiatowa KPC w Czes. Cieszynie i Karwinie.

VII Powiatowa Konferencja KPC odbyła się w dniach 14 i 15 kwietnia 1951 r. Jej obrady charakteryzuje przemówienie tow. Gustawa Bareša z Pragi, który omówił na niej tzw. "platformę narodowościową" opracowaną przez tow. Pawła Cieślara. W swym przemówieniu tow. Bareš poddał ją dogłębnej analizie wskazując na jej odchylenia nacjonalistyczne. W dalszym ciągu tow. Bareš wskazał, w jaki sposób tow. Ciešlar przez trzymanie się tych niewłaściwych i szkodliwych dla partii zasad przyczynił się jako przewodniczący KP KPC w Czes. Cieszynie i wiceprzewodnicząc ONV w Czes. Cieszynie do tego, że w PZKO systematycznie usuwano z czołowych miejsc polskich komunistów i robotników a na ich miejsce zagnieźdżały się żywi wrogie dla partii i ludowo-demokratycznej republiki oraz, że i tu nie zwracano uwagi na kierowniczą rolę partii. Podobnie było zresztą w wielu wypadkach podczas uprawiania polityki na odcinku administracji ludowej itd.

W ocenie konferencji tow. Bareš powiedział znowu: "Partia opierając się na sławnej nauce marksistowsko-leninowskiej przeprowadza i przeprowadzać będzie następującą politykę:

1. Dajemy każdemu pełną wolność przyznawania się do jakiej - kolwiek narodowości. Wolność ta została już dana. Zaszło to po raz pierwszy w historii Śląska Cieszyńskiego. Wolność ta zagwarantowana jest nie proklamacją, ale socjalistycznym prawem do pracy, co jest rzeczą najważniejszą. Dzisiaj każdy ma możliwość całkowitego wykorzystania swych zdolności bez względu na narodowość.
2. Nie pozwolimy, by ktokolwiek był prześladowany za swoją narodowość.
3. Oba narodowościom przyznajemy równouprawnienie w obejmowaniu funkcji i urzędów oraz w posługiwaniu się językiem macierzystym.
4. Powołujemy do życia i zapewniamy takie instytucje kulturalne i szkoły, które realnie wprowadzają w czyn powyższe prawa i umożliwiamy pełne wyżycie się narodowościowe jak Czechów tak i Polaków.
5. Umacniamy jednolitą organizację klasy robotniczej dla robot-

ników obu narodowości, jednolitość naszej sławnej i zahartowanej w walce Komunistycznej Partii Czechosłowacji.

Taka jest linia postępowania partii komunistycznej, linia proletariackiego internacjonalizmu !"

Konferencja przyjęła uchwałę, w której zajęto stanowisko i potępiono "platformę narodowościową" tow. Cieślara oraz przyjęto nowe wytyczne dla realizowania zadań IX Zjazdu Partii w dalszej walce o pokój i socjalizm.

VII Powiatowa Konferencja KPC dla powiatu karwińskiego odbyła się w dniach 14 i 15 kwietnia 1951 r. w sali Sokolowni w Orłowej. Referat sprawozdawczo-programowy wygłosił sekretarz tow. Kolder. Ostatnie zdania jego referatu poświęcone były burżuazyjno-nacjonalistycznej platformie tow. Cieślara w sprawie problematyki narodowościowej na Śląsku Cieszyńskim. Delegaci po zaznajomieniu się z głównymi punktami "platformy" wnioski tow. Cieślara odrzucili i napiętnowali jego platformę jako obcą naszej partii i niebezpieczną. / 14 /

30 lat KPC.

W maju 1951 r. ze względu na 30 rocznicę ustawodawczego Zjazdu z dnia 14.5.1921 r. nakładem zadecydowano o utworzeniu KPC oraz o przystąpieniu jej do Międzynarodówki Komunistycznej, odbyły się wielkie obchody trzydziestolecia partii w wielu miejscowościach. Z dziejów partii przypomnieć też trzeba, że w czerwcu 1921 r. na III Kongresie Międzynarodówki Komunistycznej została KPC przyjęta pod warunkiem, że wszystkie partie komunistyczne na terenie całej republiki połączone zostaną w szeregi jednolitej KPC.

Zmiany w Centralnym Komitecie KPC.

Dnia 6 września 1951 r. odbyło się w Pradze plenarne zebranie Centralnego Komitetu KPC, na którym doszło do kilku zmian organizacyjnych i kadrowych jak :

1/ Nie obsadzać stanowiska centralnego sekretarza KPC /dotychczasowy sekretarz tow. Slanský był mianowany wicepremierem rządu./

2/ Znieść system zastępców centralnego sekretarza partii. Zostanie wybranych sześciu sekretarzy KP KPC.

3/ Na wolne miejsca w prezydium KC KPC wybrano tow. Karela Bacilka i dra Aleks. Čepičkę.

4/ Wybrano sekretariat polityczny KC KPC, w skład którego weszli: tow. Gottwald, Zapotočský, Široký, Slanský, Dolanský, Baceflek, Čepička.

5/ Na stanowisko sekretarza KC KPC zostali wybrani:

tow. Antonin Novotný /dotychczas sekretarz w kraju praskim/

tow. Frank, Bareš, David, Henrych, Baštovanský. / 15 /

II Krajowy Zjazd PZKO

Pierwotnie miał się on odbyć dnia 18 marca 1951 r. ale władze partyjne poleciły przełożyć go na termin późniejszy, nie podając powodu. Sytuację wyjaśniły na VII konferencji Powiatowej KPC słowa tow. Bareša w związku z omawianą wówczas "platformą

tow. Cieślara". Zarząd Główny PZKO został oskarżony jako rzekomy współtwórca "platformy", organ burżuazyjno-nacjonalistyczny, który usuwał ze swych szeregów prawdziwych komunistów, nie respektował kierowniczej roli partii i pozwalał na panoszenie się żywiołów wrogich partii. Sytuacja, jaka się na skutek tego wytworzyła, była bardzo niebezpieczna tym więcej, jeżeli się uwzględni ówczesne nastroje i tendencje / nie tylko w KPC, ale także innych partiach komunistycznych w tym okresie / wyszukiwania wrogich tym partiom odszczepień czy odchyśleń ideologicznych.

Dla stwierdzenia obiektywnej prawdy historycznej w tej sprawie trzeba dodać kilka wyjaśnień: ZG PZKO ani jako całość organ, ani jego poszczególni członkowie nie brali najmniejszego udziału w tworzeniu tej tzw. platformy. Jej autorem był jedynie sam tow. Paweł Cieślak, który jako absolwent wysokiej szkoły partyjnej w Moskwie posiadał w dostatecznej mierze podstawy do opracowania tych zagadnień. Nie potrzebowił więc żadnej pomocy od kogokolwiek.

Jest również prawdą, że na wiele miesięcy przed wspomnianą konferencją partyjną poprosił tow. Paweł Cieślak kilku komunistów - i znowu trzeba podkreślić - nie tylko z kierownictwa PZKO, ale różnych swych współpracowników do wspólnego omówienia przygotowywanego przez siebie materiału. Również wszyscy uczestnicy / poza jedynym Pawłem Trombikiem / uznali ten materiał za niewłaściwy do poruszania na forum partyjnym w tym okresie, wskazywali na niewłaściwe sformułowania pewnych zagadnień, które mogłyby być interpretowane inaczej, niż to było w zamierzeniach autora. Jak się później okazało, tow. Paweł Cieślak, zgodnie zresztą ze swym otwartym stanowiskiem w każdej sprawie i pełnym zaufaniem do władz partyjnych, materiał ten odesłał. Przez kilka miesięcy ponieważ się on po biurkach różnych pracowników partyjnych, aż zrobiono z niego użytek na wspomnianej konferencji powiatowej w Czes. Cieszynie. Od chwili oddania wypowiedzi aż do tej chwili nikt z tow. Cieślarem na tematy jego poglądów i też nie, rozmawiał.

Władze partyjne jednak nie przypuściły ani na chwilę innej interpretacji zdarzeń i tłumaczenia ze strony ZG PZKO, że stawiane mu zarzuty przez tow. Bareša na VII Konferencji były bezpodstawne i niesłuszne. Zgodnie z tymi założeniami, należało zrobić porządek we władzach PZKO, aby uniemożliwić dalszą "wrogą partii" czynność / której też nigdy i nigdzie bliżej nie sprecyzowano! /. Jednym z zasadniczych wniosków był wniosek na wybranie nowego prezesa ZG PZKO z szeregów robotniczych oraz wybrania do nowego składu zarządu głównego większej ilości członków z klasy robotniczej. Kandydata na nowego prezesa wyszukiwały organy partyjne w Ostrawie i była taka sytuacja, że dotychczasowy prezes z sekretarzem ZG PZKO / Jan Pribula i Karol Rzyman / jeździli przez całą noc poprzedzającą dzień II Zjazdu po prywatnych mieszkaniach pracowników partyjnych, aby się dowiedzieć, kogo będzie można wysunąć jako kandydata na nowego prezesa ZG PZKO. Dowiedziano się o nim dopiero bezpośrednio przed rozpoczęciem Zjazdu i poprostu w czasie jego trwania było trzeba przeprowadzić odpowiednie wyjaśnienia oraz

propagowanie nowej kandydatury, ponieważ delegaci zorientowani cośkolwiek w wytworzonej sytuacji, nas skutek poczucia niezasłużonej krzywdy, jaka spotkała nasz związek ze strony władz partyjnych, wcale nie mieli chęci do podporządkowania się decyzjom czynników partyjnych.

II Zjazd Krajowy PZKO odbył się w niedzielę, dnia 20 maja 1951 r. przed południem w sali hotelu "Piaśt". Jako goście zjawili się: Konsul RP w Ostrawie tow. Paterek, przedstawiciel Kom.Kraj.KPC tow. Jaroslav Kozel, znany pisarz czeski tow. Vašek Kaňa, przedstawiciel Kom.Pow. KPC tow. Sojka i tow. Wiczorek, z ramienia Klubu poselskiego Paweł Trombik, przewodniczący Kraj. Rady Oświat. tow. Závodská, prezes Tow. Przyj. Czsk.Pol. z Ostrawy dr. Král, dyrektor spółdzielni Jednota - Jedność tow. Pachoň i dalsi.

Zjazd zagaik chór męski z Czes. Cieszyna Międzynarodówka i pieśniami PZKO, poczym prezes ZG PZKO Jan Pribula dokonał otwarcia Zjazdu. Program kulturalny wykonały zespoły gimnazjum pedagogicznego i gimnazjum czeskosłowackiego. Z ramienia gości przemawiał konsul Paterek, następnie sekretarz Kozel, pisarz Kaňa i dalsi.

Referat ideologiczny wygłosił poseł Paweł Trombik, wytyczając zasadnicze zadania w pracy PZKO jak:

1 / Walczyć o pokój konkretnie w ramach czeskosłowackiego ruchu obrońców pokoju.

2 / Pomyślnie realizować trzeci rok pięciolatki. Obniżyć koszty produkcji.

3 / Pokonywać trudności organizacyjne.

4 / Umacniać i organizować na wsi JSR.

5 / Zaostrzyć czujność i ostrożność w pracy.

6 / Utrwalać przyjaźń ze Związkiem Radzieckim.

Referat sprawozdawczy przedstawił sekretarz ZG PZKO Karol Rzyman. Wspomniał o tym również, że PZKO przeszło niejako na etat państwowy, otrzymało po raz pierwszy od początku swego istnienia subwencję państwową na pokrycie niedoboru swego budżetu.

W czasie wyborów nowym prezesem ZG PZKO został większością głosów wybrany J ó z e f K U L A, uświadomiony komunista, przodownik pracy górniczej, ofiarny pracownik społeczny.

Zjazd uchwalił rezolucję, przyrzekającą wierność Komunistycznej Partii Czechosłowacji i jej przewodniczącemu prezydentowi Klementowi Gottwaldowi. / 16 /

Zjazd zakończono odśpiewaniem "Pieśni pracy". W zjeździe wzięło udział 381 delegatów tzn. 81 % wszystkich wybranych w Kołach delegatów.

II Zarząd Główny PZKO

Drugi Zarząd Główny wybrany na II Zjeździe Krajowym w dniu 20 maja 1951 r. przedstawiał się następująco:

Przewodniczący Józef K U L A, Ligotka Alodialna,
I wiceprzewodniczący . . Jan P R I B U L A, Stonawa/dot. czk. ZG/
II wiceprzewodniczący. . Henryk JASICZEK, Cz. Cieszyn - " -
Sekretarz Karol RZYMÁN, Poręba - " -

Członkowie :

Emil	P o p i o ł e k	Lutynia Dolna	/dot.czył.ZG /
Alfred	K o s u r	Bogumin II	- " -
Anna	G o j o w a	Skrzeczoń	robotnica
Rudolf	M o l e n d a	Karwina	/dot.czył.ZG /
Karol	G a s i o r e k	Orłowa-II Łazy	górnik
Emil	D z i e r ż a	Rychwałd	przodownik pracy
Maria	D o m e s o w a	Karwina	/ dot.czył.ZG /
Wilhelm	S e m b o l	Darków	drukarz
Władysław	S z k u t a	Trzyniec	
Karol	B i g a j	Sucha Górna	górnik
Józef	P i n d u r	Wędrynia	
Józef	M r ó z e k	Stonawa	insp.szkolny
Edward	K l i m s z a	Dolne Będowice	
Paweł	T r o m b i k	Czes. Cieszyn	/ dot.czył.ZG /
Józef	H e c z k o	Trzyniec - Stalingrad	
Erwin	R a s z k a	Kocobędz	pracownik młodzież.
ks.Józef	G a ł u s z k a	Wędrynia	
Alojzy	S i k o r a	Jabłonków	
Paweł	K o h u t	Trzyniec	górnik
Adolf	F a r n i k	Olbrachcice	
Stefan	M a m o Ń	Mosty-Szańce	dyszkoły śred.
Alojzja	F a j o w a	Mistrzowice	

Późniejsze zmiany.

Starania czynników partyjnych zwłaszcza sekretarza powiatowego KPC w Czes. Cieszynie tow. Bělovskiego i innych o wprowadzenie do organów związkowych PZKO dalszych " nowych" ludzi doprowadziły gdzieś na początku drugiego półrocza 1951 r. do zmiany sekretarza związkowego. Dotychczasowy sekretarz ZG PZKO Karol Rzyman otrzymał nowe stanowisko, mianowicie krajowego inspektora oświatowego w Ostrawie. Przeniósł się więc do Ostrawy a na jego miejsce przybył Emanuel P I E T R U S były sekretarz Powiatowego Komitetu Frontu Narodowego i rozpoczął urzędowanie jako polityczny sekretarz ZG PZKO, przy czym nie był wybranym członkiem ZG PZKO na Zjeździe, by mógł taką funkcję pełnić.

Na stanowisko sekretarza kulturalno-propagandowego powołano Stefana Mamonia, który miał o tyle lepszą sytuację, bo był normalnie wybranym na Zjeździe członkiem organu.

Nowy Komitet Redakcyjny "Zwrotu"

Ponieważ dotychczasowy Komitet Redakcyjny "Zwrotu" nie wywiązywał się z poleconych zadań i obowiązków - / 17 / na zebraniu prezydium ZG PZKO dokonano wyboru nowego Komitetu w składzie :

P i e t r u s	Emanuel	sekretarz polityczny PZKO
W ł o s o k	Karol	kadrowy PZKO
M a m o Ń	Stefan	ref.propagandowy PZKO
J a s i c z e k	Henryk	redaktor Głosu Ludu
N i e d o b a	Władysław	kierownik pol.zesp.przy Těš.
Żebrok	Rudolf	ilustrator diwadle.
O s z e l d a	Władysław	dziennikarz
F i r l a	Józef	referent teatralny PZKO

Akcje ogólnozwiązkowe PZKO

Krajowa Zabawa Ludowa / Bal ZG PZKO /

odbyła się w sobotę, dnia 6 lutego 1951 r. w sali hotelu "Piast". W programie kulturalnym wystąpiły : chór czesko-cieszyński przy Kole PZKO, popularne trio z Lesznej Dolnej, zespół taneczny z Lutyni Górnej pod kier. Ferd. Króla oraz humorysta i komik Adam Wawrosz.

Hasłem zabawy było "Żyjemy nie tylko lepiej, ale i kulturalniej". / 18 /

Festyn Krajowy PZKO, CZM/SMP i PRS

był planowany na dzień 1 lipca 1951 r. ale odbył się dopiero dnia 12 sierpnia 1951 r. w Parku Adama Sikory w Czes. Cieszynie jako wspólna akcja PZKO, CZM-SMP oraz PRS.

Piękny pochód zatrzymał się po przybyciu do parku na boisku, gdzie po hymnach państwowych zagajenie wygłosił prezes ZG PZKO Józef KULA, a następnie przemawiał jeszcze Paweł TROMBIK.

Odbył się masowy występ śpiewactwa. Odśpiewano wspólnie:

1. Przyszłości dzień	Maklakiewicza
2. Zwycięski powstał lud	Maklakiewicza
- zaś chóry męskie wykonały trzy pieśni:
1. Marsz Mokotowa	Lachmana
2. Pieśń o Ojczyźnie	Dunajewskiego
3. Z niwy śląskiej	Eugeniusza Fierli.

W festynie wzięły udział również : grupa dzieci z Francji, zespół dziecięcy Disneya z Pragi oraz związkowe zespoły taneczne /Cz.Cieszyn,Ropica, Kojkowice, Wędrynia, Bystrzyca, Mosty przy Jabł., Stonawa, Trzanowice, Karwina. /

Na festynie nie przybył pomimo zaproszenia zespół "Gorol" z Jabłonkowa. / 19 /

Akcja Zebrań członkowskich Kół PZKO.

Ponieważ dotychczasowa ilość zebrań członkowskich w Kołach PZKO nie była wielka, postanowił sekretarz kulturalno-propagandowy zorganizować w październiku 1951 r. masową akcję zebrań członkowskich, na których przedstawiciele ZG PZKO referować mieli na temat "O proletackim internacjonalizmie". Akcja tylko częściowo się udała, ponieważ terminy nadyktowane przez sekretariat kulturalno-propagandowy nie zawsze odpowiadały Kołom a także nie zawsze referenci GZ również wyznaczeni bez poprzedniego uzgodnienia terminu i miejsca mieli akurat czas i okazję do wygłoszenia takiegoż referatu.

Malarskie wystawy SLA

W tym roku 1951 malarze i plastycy w SLA postanowili zorganizować swe wystawy w czterech miejscowościach a to w Boguminie, Karwinie, Czes.Cieszynie oraz Jabłonkowie.

Uroczyste otwarcie odbyło się w dniu 28 października br. w dużej sali posiedzeń MRN w Boguminie. Tam zainstalowana wystawa miała trwać do 7 listopada 1951 r.

Ze starych członków SLA brali w wystawie udział: Józef Berger /17 obrazów/, Dominik Figurny /10 obrazów/, Władysław Pasz /7 obrazów/, Karol Piegza /7 obrazów/.

Z nowszych członków przede wszystkim z zespołu trzynieckiego byli : Heczko Jan /5 obrazów/, Myrdacz Jan /7 obrazów/, Swider Leon /8obrazów/, Nowak Gustaw mł. /7 obrazów/, Słowik Józef /3 obrazy /, Marek Paweł /9 obrazów /, Krauz Stanisław /5 obrazów /, Siedloczek Jan /2 obrazy /.

Poza tym w wystawie brali udział w charakterze gości czescy malarze z grupy trzynieckiej oraz malarz z Pragi, narodowości polskiej. Razem wystawiono do oglądania 105 prac malarskich.

Ta sama wystawa została zainstalowana od soboty, dnia 10 listopada w sali Domu Stalina w Karwinie, a od niedzieli 25 listopada 1951 r. w lokalu Czytelni w Jabłonkowie. Na każdej z tych wystaw sprzedano kilka obrazów.

Tydzień Oświaty.

Podobnie jak w minionych latach obchodzono na naszym terenie w wielu miejscowościach uroczyste "Dzień Oświaty" w ramach ogólnozwiązkowego "Tygodnia Oświaty". Takie wieczory czy wieczornice poświęcone były w Karwinie II, Skrzeczoniu, Orłowej, Suchej Górnej itd.

Z działków pracy związkowej.

=====

Zakończenie kursu dla dyrygentów w Czes.Cieszynie.

Do końca roku 1950 trwał wieczorowy kurs dla dyrygentów. Jego oficjalne zakończenie odbyło się dnia 14 stycznia 1951 r. w sali hotelu "Piaś", gdzie z 89 zgłoszonych ~~uczestników~~ aż 73 uczestnikom wręczono świadectwa ukończenia tego kursu. Gośćmi na tej uroczystości byli : Kierownik Powiatowego Domu Kultury z Cieszyna ob. Klus, inspektor oświaty pozaszkolnej z Cieszyna ob.F. Foltyn, ob.Jarosław Waleczko, przedstawiciele polskiej prasy, wiceprezes ZG Związku Śląskich Kół Śpiewających z Katowic insp. Kosewski Mieczysław i inni. Część artystyczną wykonali kursисти : Al. Gawlasówna /recytacja z akomp. fortepianu /, Alojzy Kudziełka /koncert Jankiela z tow. fortepianu - kursistka ob. Kudziełkowa /, prof. Jerzy Drozd / dwie pieśni śląskie /. Kierownikiem kursu był Emanuel Guziur.

/ 21 /

Koncert solistów.

odbył się dnia 19 kwietnia 1951 r. w sali Domu Polskiego w Ostrawie i dnia 20 kwietnia 1951 r. w sali ratuszowej w Czes. Cieszynie. Wykonawcami koncertu byli młodzi pianiści : Roman Berger i Tadeusz Myrdacz, słuchacze Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Katowicach oraz prof. Jerzy Drozd, dyrektor szkoły muzycznej w Cieszynie.

Koncert obejmował utwory Beethowena, Chopina, Liszta, Czajkowskiego, Moniuszki, Rachmaninowa, Brzezińskiego, Chaczaturiana, Sztwiertni. Organizatorem koncertu była Komisja Śpiewaczo-Muzyczna przy ZG PZKO. Koncert uzupełniła prelekcja prof. Emila Barona.

Na zakończenie koncertu w Czes.Cieszynie chór seniorów byłej "Jedności" akademickiej pod batutą E.Guziura odśpiewał pieśni.

/ 22 /

Festiwal Pieśni i Muzyki.

odbył się dnia 20 kwietnia 1951 r. w sali hotelu "Piast". Wykonawcami programu był chór męski "Harfa" z Cz.Cieszyna i chór "Lutnia" z Trzyńca pod dyrygenturą prof. Karola Hławiczki, orkiestra symfoniczna J.Raszki z Trzyńca oraz kwartet Pawła Kalety również z Trzyńca. Solistą koncertu był młody pianista, słuchacz Wyższej Szkoły Muzycznej w Katowicach Tadeusz M y r d a c z . / 23 /

Złot śpiewaczy na Kozubowej.

W niedzielę, dnia 3 czerwca 1951 r. zorganizowały chóry męskie "Gorol" z Jabłonkowa, "Lutnia" z Trzyńca i "Harfa" z Czes.Cieszyna wspólne spotkanie na górze Kozubowej.

Otwarcia "Złotu" dokonano jeszcze w godzinach przedpołudniowych w obecności okragło 300 uczestników. Najpierw odśpiewano "Międzynarodówkę" a potem dyr. Żyła z Trzyńca przemówił krótko na temat okolicznościowy. Następnie połączone chóry odśpiewały kilka pieśni. Do wspólnego występu znalazło się 80-90 śpiewaków. Dyrygowali Karol Heczko / z Gorola / i prof. Karol Hławiczka. Dalszy ciąg koncertu od - był się już po południu, po dobrym posiłku. / 24 /

Święto Pieśni i Muzyki w Karwinie.

Akcję jako wspólną urządziły chóry męskie "Harfa" z Czes. Cieszyna oraz "Echo" z Karwiny przy współudziale orkiestry symfonicznej J.Raszki z Trzyńca w sobotę, dnia 24 listopada 1951 r. w sali Domu "Praca" w Karwinie II w ramach Miesiąca Przyjaźni Czesł.Radzieckiej.

W programie znalazły się pieśni "Pieśń o Ojczyźnie" i "Traktorzyści" Dunajewskiego, "Słowiki" w opracowaniu K.Hławiczki, "Ballada o myszce" Wallek-Walewskiego, "Ballada o żołnierzu" Prosnaka, - w wykonaniu "Harfy" czeskokie-szyńskiej.

W wykonaniu karwińskiego "Echa": Noc - Niewiadomskiego, Matysek - Maszyńskiego, Złoty śląskiej - Eugeniusza Fierli i efektowna "Wiązanka" z najróżnorodniejszych popularnych piosenek.

Orkiestra symfoniczna wykonała uwerturę do "Bajki" Mo-niuszki, uwerturę z "Tajemnicy" Smetany i pierwszy taniec słowiański Dvořáka. / 25 /

Współzawodnictwo artystyczne zespołów śpiewaczych.

Dnia 5 i 6 maja 1951 r. odbyły się w Orłowej i Trzyńcu popisy konkursowe zespołów śpiewaczych organizowane przez Śpiewaczo-Muzyczną PZKO. W popisach wzięły udział i uzyskały następujące wyniki zespoły:

A. Chóry mieszane / maksymalna ilość punktów 65 /.

Obowiązywało odśpiewanie 3 pieśni a to : pieśni obowiązkowej w danej kategorii, dowolnej pieśni chórowej i pieśni masowej :

I kategoria /pieśń obowiązkowa : "Praca W.J.Gniota/:

1. Chór mieszany CZM-SMP Łazy, 60 pkt.dyrygent E.Fierla
2. Chór mieszany CZM-SMP Stonawa 59 pkt.dyrygent J.Firla
3. Chór mieszany CZM-SMP Sucha Gór. 55 pkt.dyr.A.Folwarczny
4. Chór mieszany CZM-SMP Końska 46 pkt.dyr.J. Gojniczek
5. Chór mieszany CZM-SMP Karwina-Nowy Jork 45pkt.dyr.K.Firla

II kategoria /pieśń obowiązkowa : W.Walewski "Kantata ku czci A. Mickiewicza. /

1. Chór mieszany CZM-SMP Karwina-Henryk 56 pkt.dyr.R.Wojnar
2. Chór mieszany "Haske"SZM-SMP Skrzeczon 55 pkt. R.Wójcik
2. /drugie 2./ CZM-SMP Dol.Błędowice 55 pkt.dyr.W.Toman
3. Chór mieszany CZM-SMP Olbrachcice 54 pkt W.Molenda
4. Chór mieszany PZKO Zabłocie 45 pkt P. Pszczółka
5. Chór mieszany PZKO Pudłów 41 pkt.L.Bielecki

III kategoria /pieśń obowiązkowa : Eug.Fierla "Trzy pieśni śląskie "

1. Chór mieszany CZM-SMP Jabłonków 58 pkt.dyr. J. Mazur
- 2.Chór mieszany CZM-SMP "Lira"Darków 56 pkt.dyr.K.Gąsior
3. Chór mieszany CZM-SMP Karwina-Solca 53pkt.dyr.E.Hawranek
4. Chór mieszany Pol.Gimn.Cz.Cieszyn 52 pkt.dyr.R.Pustówka
5. Chór mieszany Wyż.Szkoły Gosp."Naprzód"Cz.Cieszyn 50 pkt.
dyr.R.Błahut
6. Chór mieszany CZM-SMP Kojkowice 44pkt.dyr.P.Gajdzica
7. Chór mieszany CZM-SMP Wędrynia-Zaolzie 43pkt.J.Kożusznik.
8. Chór mieszany PZKO Bogumin-Miasto 41 pkt.dyr.R.Adamus

B. Zespoły pieśni masowej /maksymalna ilość punktów 45 /.

1. Gimnazjum Pedagogiczne Ostrawa 41 pkt.dyr.Wład.Winkler
2. Zespół CZM-SMP Łaki 40 pkt.dyr.Edw. Pawlik
3. Zespół "Naprzód" Wyż.Szkoła Gosp.Cz.Cieszyn 39pkt.R.Błahut
4. Zespół CZM-SMP Koszarzyska 35 pkt.dyr.Gust.Zuczek
5. Zespół III KL.Pol.Gimn.Orłowa 34 pkt.dyr.Franc.Bury
6. Zespół PZKO Ostrawa 32 pkt.Dyr.J.Folwarczny

C. Zespoły małe - maksymalna ilość punktów 40

1. Kwartet męski CZM-SMP Karwina-Solca 36 pkt.kier.zespołu
Eugeniusz Hawranek
2. Tercet żeński Gimnazjum Pedagogiczne Ostrawa 31 pkt.
/ 26 /

Audycja radiowa "Uczymy się pieśni masowych".

Dnia 29 stycznia 1951 r. odbyła się pierwsza polska audycja radiowa w rozgłośni ostrawskiej pod hasłem "Uczymy się pieśni masowych". Wykonawcami tej audycji był chór męski "Harmonia" Łazy i Eugeniusz Fierla, który opracował osnovę dydaktyczną audycji.

Wakacyjny kurs dla dyrygentów.

W lokalach szkolnych w Górnej Łomnej-Saławce odbył się w dniach od 9 do 22 lipca 1951 r. kurs dla dyrygentów. Miał

za zadanie praktyczne wykorzystanie wiadomości teoretycznych, nabytych na kursie roku poprzedniego. Spośród kursistów utworzono chór męski, który wystąpił nawet przed mikrofonem rozgłośni ostrawskiej. /Audycja z występem tego chóru była również transmitowana przez rozgłośnię polską w Katowicach/.

Gościnny występ Zespołu Pieśni i Tańca Armii Radzieckiej.

Wielkim przeżyciem artystycznym dla rzeszy naszych śpiewaków a zarazem dla całej ludności polskiej na naszym terenie był bez wątpienia w dniu 3 lipca koncert i występ Zespołu Pieśni i Tańca Armii Radzieckiej Aleksandrowa, jedyny występ na terenie Karwiny pod gołym niebem w parku Zdenka Nejedlého w Karwinie II Kopalniach /w dawnym parku hr.Laryscha/. Wzięło w nim udział ponad 100.000 widzów. Koncert zespołu Aleksandrowa oraz pokazy brawurowych tańców rosyjskich przyczyniły się w niepowседневnej mierze do zadzierzgnięcia więzów przyjaźni narodów Związku Radzieckiego z narodami Czechosłowacji.

Lampka górnicza, wręczona przez górników karwińskich temu zespołowi radzieckiemu na pamiątkę oraz płaskorzeźba Franciszka Świdra, ofiarowana artystom radzieckim przez przedstawicieli ZG PZKO z Czes.Cieszyna, były jedynie symbolicznym potwierdzeniem tej przyjaźni, wyrzeźbionej w dziesiątkach tysięcy prostych, szczerych robotniczych serc. / 27 /

Trzydziestolecie chóru męskiego "Siła" w Stonawie.

W dniu 25 listopada 1951 r. obchodził swe 30-tolecie pracy chór męski "Siła" ze Stonawy. Chór ten powstał z chóru mieszanego, który po pierwszej wojnie światowej rozpoczął pracę śpiewaczą w Stonawie. Jako chór męski powstał w r.1921.Jego organizatorami byli Józef Zajíc, Hrabiec Henryk, Hrabiec Sylwester i inni.

Chór ten po pięknych sukcesach obchodził uroczyste zasłużony jubileusz. Na uroczystą akademię przybyli : prezes ZG PZKO Józef Kula, sekretarz ZG PZKO Emanuel Pietrus, przedstawiciel Komisji Śpiewaczo-Muzycznej prof.Eugeniusz Fierla, wręczając dyplom uznania. W charakterze gości wziął udział w jubileuszu, który odbywał się w sali Domu PZKO w Stonawie bratni chór "Echo" z Karwiny oraz chór "Hejnał" ze Suchej Dolnej. Piękną pamiątką tego jubileuszu pozostanie dla chórzystów tablu z oryginalnymi rysunkami piórkowymi śpiewaków w wykonaniu Pawła Zabyszczana. / 28 /

Finał Konkursu Teatralnego 1950/1951 r.

Przedstawienie finałowe Konkursu Teatralnego odbyły się w Domu "Praca" w Karwinie II-Kopalniach w dniach od 14 do 19 kwietnia 1951 r. oraz w sali Domu Robotniczego w Trzyńcu w dniach od 21 do 28 kwietnia tr.

Do finału wyznaczone były przez jury konkursowe w składzie ob. Emilia Bubikowa /dyrektorka "Domu Dziecka" w Cieszynie /, ob.Józef Zajíc /dyrektor Těšínského Divadla / i ob. Jan Matysek /reżyser czech.teatru państwowego w Ostrawie : zespół z Orłowej-Łazów /Brygada szlifierza Karhana/, Stonawy, Trzyńca Karwiny-Centrum, Lutyni Górnej Karwiny i Miasta.

W ostatniej chwili przed finałem zrezygnował zespół z Orłowej-Łazów z przedstawienia finałowego z powodu ciężkiej operacji jednego z głównych aktorów. Na jego miejsce wszedł zespół z Poręby ze sztuką Skalki "Kozie mleko".

Ostateczny wynik popisów finałowych konkursu przedstawia się następująco :

1. PZKO Stonawa sztuka A.Kornejczuka "Makar Dubrawa" 42,6pkt. reżyser Emil Hanzel, nagroda : radioodbiornik "Symfonia"
2. PZKO Lutynia Górna sztuka J.Drdy "Igraszki z diabłem" 41,2 pkt.reżys.Al.Kudziełka,nagroda: reflektor sceniczny.
3. PZKO Trzynieć I sztuka A.Fredry "Zemsta" 39,2 pkt. reżys. Ema Jurzyca, nagroda : obraz Rudolfa Żebroka.
4. PZKO Karwina I-Miasto /Frysztat/ sztuka J. Bałtuszcica "Pieją Koguty" 37,4 pkt.reż.Eug.Sumera, nagroda : Komplet szminek scenicznych.
5. PZKO Karwina II-Centrum sztuka J.Uspieńskiego "Przyjaciele", 37,1 pkt.reż.H.Gattnar,nagroda : ~~rzeźba~~ ceramyczna.
6. PZKO Orłowa III-Poręba sztuka J.Skalki "Kozie mleko " 29,7 pkt. reżyseria Karol Rzymen,nagroda : książki. / 29 /

Kursy wakacyjne PZKO

W czasie wakacji /lipiec - sierpień/ 1951 r. zostały zaplanowane i przygotowane różne kursy dla aktywistów terenowych oraz kierowników zespołów świetlicowych. I tak poza wspomnianym już kursem dla derygentów w Łomnej-Saławce od 9-22 lipca, zaprojektowane były :

kurs dla prelegentów w czasie od 20 do 31 lipca 1951 r.

kurs dla reżyserów w czasie od 6 do 19 sierpnia

kurs świetlicowy w czasie od 6 do 12 sierpnia

kurs taneczny - ogólny - w czasie od 6 do 12 sierpnia

kurs taneczny dla nauczycieli od 14 do 20 sierpnia

Poza kursem dla dyrygentów w Saławce wszystkie inne kursy zostały o d w o ł a n e w związku z mobilizacją sił roboczych potrzebnych przy budowie Kraju Ostrawskiego. / 30 /

Konkurs na dekorację świetlicy.

Konkurs na najlepszą dekorację lokalu świetlicowego, zorganizowany przez ZG PZKO trwał od 23 kwietnia do 15 maja 1951. Oceny dokonała "lotna" komisja, która na miejscu oceniała całokształt dekoracji, jej wydzźwięk estetyczny i społeczny, przy uwzględnieniu roli gazetki ściennej oraz ogólną aktualność dekoracji. Na podstawie oceny tej komisji zostały nagrodzone, względnie wyróżnione lokale świetlicowe w następujących miejscowościach :

I	nagroda: świetlica PZKO Cz.Cieszyn /94 pkt.na 100 możliwych/
II	" świetlica PZKO Sucha Górna / 93 pkt. /
III	" świetlica PZKO Pietwałd / 86,6 pkt. /

Oprócz tego przyznano dalszych 10 nagród książkowych / dzieło "Adam Mickiewicz - Pan Tadeusz / dla świetlic :
Błędowice Dolne 86,5 pkt., Trzynieć 85,5 pkt.,Skrzeczoń 80,6 pkt.,Żywocice 81,3 pkt.,Szumbark 73 pkt.,Nawsie 67,3

Żuków Dolny 66 pkt., Wędrynia 57,3 pkt., Zabłocie 55,3 pkt., Darków 53,3 pkt.,
Dalsza punktacja lokali świetlicowych przedstawiała się następująco : Piotrowice 51,6 pkt., Sucha Dolna 49,3 pkt., Żuków Górny 49,7 pkt., Trzycieź 47 pkt., Bogumin II 45,9 pkt., Bogumin-Szonychel 43 pkt., Piosek 43 pkt., Olbrachcice 43 pkt., Trzanowice 42,6 pkt., Karwina-Solca 42,6 pkt., Leszna Dolna 41,3 pkt., Końska 39,6 pkt., Karwina I 39,3 pkt., Smiłowice 37,3 pkt., Ligotka Kameralna 37,3 pkt., Pułków 36 pkt., Stanisławowice 35 pkt., Mistrzowice 34 pkt., Bogumin I 33 pkt., Bystrzyca 30 pkt., Stonawa-Ameryka 19,6 pkt., Stonawa-Dom Robotniczy 16 pkt., Wierzniewice 16,1 pkt. / 31 /

Konkurs zespołów tanecznych i recytacyjnych.

W ramach "Współzawodnictwa pracy świetlicowej PZKO" odbyły się również popisy zespołów recytacyjnych i tanecznych w poniedziałek, dnia 28 maja 1951 r.
Wyniki tych popisów były następujące :

a./ Zespoły recytacyjne /maksymalna ilość punktów 50 /

1. Pol.gimnazjum Czes.Cieszyn kierownik Oton Walek - 42 pkt.
2. Wyż.Szkoła Gosp.Cz.Cieszyn II kl.kier. Anna Sikora 32,3 p.
3. Wyż.Szkoła Gosp.Cz.Cieszyn I kl.kier. Jan.Janitek 28,6 p.

b./ Zespoły taneczne /maksymalna ilość punktów 40 /

1. CZM-SMP Bystrzyca kier. Anna Ruszówna - 30,5 pkt.
 2. PZKO Gnojnik kier. Bron.Wałachowa - 28 pkt.
 3. CZM-SMP Karwina-Granice kier. Oton Graniczny - 22 pkt.
- / 32 /

Kurs papieroplastyki.

W styczniu odbył się w Czes.Cieszynie zorganizowany przez ZG PZKO krótki, bo 16 - godzinny kurs p a p i e r o p l a s t y k i. Wykładowcą był prof.Bojda z Cieszyna. / 33 /

Likwidacja biura porad prawnych.

Od 1 lipca 1951 r. zlikwidował ZG PZKO swe biuro porad prawnych, ponieważ w tym czasie utworzono przy poszczególnych Powiatowych Komitetach Narodowych również osobne biura porad prawnych dla wszystkich obywateli. Stąd też również członkowie PZKO mogli z nich bez ograniczeń korzystać.

Święto Góralskie w Jabłonkowie.

/ 34 /

Odbyło się ono w niedzielę, dnia 15 lipca 1951 r. pod hasłem walki o pokój. Było ponad 8 tysięcy uczestników. Na czele barwnego pochodu kroczyły dzieci z białymi gołębiami pokoju. Gośćmi były zespoły: Wałaski z Nowego Jiczyna, brygadniczy z Pisku na Morawie. Gośćmi oficjalnymi byli : Konsul RP w Ostrawie tow. Paterek, pisarz Vašek Kaňa, sekretarz powiatowy KPC tow.Bělovský, ref.kult.prop. Sojka. Z ramienia ZG PZKO przemawiał redaktor Henryk Jasiczek.

Zespół "Gorol" przedstawił w czasie programu swe nowe widowisko pod tyt. "Wesele góralskie". / 35 /

"NOWI LUDZIE" Adama Wawrosza.

W kilku miejscowościach zostało powtórzone nowe widowisko sceniczne. Nowa sztuka o tematyce wiejskiej, napisana przez popularnego i znanego już robotniczego pisarza Adama Wawro - sza pod tyt. "NOWI LUDZIE", przyjmowana wszędzie z wielkim powodzeniem.

Z życia aktywistów terenowych.

60 - lecie profesora Józefa NIEMCA.

Dnia 4 lipca 1951 r. dożył swych 60-tych urodzin /urodz. 1891 r./profesor gimnazjum orłowskiego, zasłużony pedagog i wychowawca wielu roczników studenckich, najlepszy polonista i wykładowca języka polskiego oraz literatury polskiej na naszym terenie, J ó z e f N i e m c a. Otrzymał z tej okazji wiele serdecznych życzeń od swych byłych uczniów oraz różnych instytucji społecznych czy kulturalno-oświatowych.

/ 36 /

60 - lecie pisarza Gustawa MORCINKA.

Dnia 25 sierpnia 1951 r. obchodził również swe 60-lecie znany pisarz G u s t a w M o r c i n e k. Z tej okazji odbyła się w dniu 1 września w sali "Pracy" w Karwinie II Kopalniach specjalna uroczystość : wieczór literacki poświęcony twórczości jubilata. Na wieczorze pojawili się zacni goście jak przedstawiciel Ministerstwa Informacji i Oświaty w Pradze tow. Vince, KNV w Ostrawie reprezentował tow.Bilan-Šenovský, zarząd Związku Pisarzy Czeskosłowackich dr.Vojtěch Martinek, dr.Král za Tow.Przyj.Czsk-Pol. z Ostrawy, za konsul RP w Ostrawie wicekonsul Zembrzuski, delegacja hutników z Trzyńca oraz przedstawiciela PZKO.

Wieczór zagaik chór męski "Echo", potem przemawiał prezes ZG PZKO Józef Kula, w dalszym ciągu chór "Echo" odśpiewał pieśni, po czym p. Aniela Halama odegrała "Fantazję" Chopina. Koncertował potem kwartet smyczkowy Pawła Kalety i o twórczości Gustawa Morcinka mówił Paweł Kubisz.

W drugiej części przemówił Jubilat na temat "OD kilofo do pióra". W ciągu dalszego programu Jubilat otrzymał jako dar pamiątkowy obraz Rudolfa Žebroka a dr. Mazurek z Bystrzycy wręczył mu starą lampkę górniczą, jakiej używali górnicy w okresie, gdy ojciec Jubilata zginął w czasie pracy w kopalni.

/ 37 /

W tym samym czasie Gustaw Morcinek obchodził 25-lecie swej pracy pisarskiej.

Z n a s z e g o s z k o l n i c t w a

Wprowadzone nowości.

W roku 1951 wprowadzono w naszym szkolnictwie szereg nowości, wśród których wymienić należy :

- a/ wprowadzenie regulaminu szkolnego szkoły jednolitej,
- b/ wprowadzenie od półrocza szkolnego tzw. "książeczek uczniowskich" dla lepszego kontaktu szkoły z domem rodzinnym ucznia.

c/ wprowadzenie w ostatnim roczniku szkoły ośmioletniej /średniej/ egzaminów końcowych /pierwsze w czasie od 8 do 16 czerwca 1951 r./ a to pisemnie z języka polskiego /wykładowego/ oraz matematyki a ustnie przed komisją z języka polskiego, matematyki, języka rosyjskiego oraz dalszego dowolnie wybranego przedmiotu. / historia, geografia, biologia, fizyka, chemia /. W tej specjalnej komisji zasiadali obok przedstawicieli szkoły i szkolnictwa również przedstawiciele Miejscowych Rad Narodowych, Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Szkoły oraz przedstawiciele organizacji społecznych / w tym PZKO, SMP /.

Usamodzielnienie szkół.

Z dniem 1 lutego 1951 r. usamodzielniono dotychczasowo tzw. elokowane szkoły a to w Rychwałdzie, Skrzeczoniu i Szumbarku. /Jako elokowane pozostały nadal szkoły w Pietwałdzie, Wierzniowicach, Stanisławicach i Piosku-Bagińcu/.

Polski inspektor szkolny.

Po długich staraniach władze szkolne zamianowały wreszcie polskiego inspektora szkolnego dla polskich szkół. Na to stanowisko, zgodnie z ówczesnymi tendencjami, został powołany Józef MRÓZEK, dotychczasowy przodownik pracy w górnictwie i uświadomiony członek klasy robotniczej, lecz bez przygotowania nauczycielskiego, fachowego, dla tego stanowiska koniecznego.

Z okazji tego zamianowania odbył się we wtorek, dnia 2 stycznia 1951 r. w sali hotelu "Piast" w Cz.Cieszynie szeroki, nauczycieli polskich - aktyw - na który przybyło 392 aktywnych nauczycieli polskich szkół, poza tym również emeryci - nauczyciele oraz przedstawiciele Rad Rodzicielskich.

Wśród oficjalnych gości byli: przedstawiciel ONV i PK KPC tow. Cieślak, tow. Sojka, za ONV Karwina tow. Hrabiec Henryk, czescy inspektorowie szkolni Jedlička i Beránek, przew.ref.szkoł.w ONV Cz.Cieszyn tow.Daněl. Konsulat RP w Ostrawie reprezentował tow. Ślusarczyk.

Aktyw rozpoczął program kulturalny w wykonaniu studentów polskiego gimnazjum w Cz.Cieszynie oraz gimnazjum pedagogicznego z Ostrawy. Przewodniczył krajowy referent dla szkół polskich tow. Rudolf Folwarczny. Programowy referat o założeniach ideologicznych w wychowaniu i nauczaniu w polskich szkołach wygłosił nowo mianowany inspektor Józef Mrózek, stwierdzając, że polska szkoła musi pomagać budować socjalizm.

Oprócz tego dyr. Alfons Brzuska mówił na temat "Rzut oka na dotychczasowy rozwój stosunków w szkolnictwie polskim" oraz Jan Kotas na temat "Plan pracy szkoły" / 38 /

Polskie paralelki przy szkole przemysłowej w Karwinie.

Od 1 września 1951 r. otwarta została paralełka polska przy I klasie Wyższej Szkoły Przemysłowej /czeskiej/ w Karwinie.

Przyjętych zostało 9 kandydatów z zakładów pracy /po praktyce/ oraz 18 absolwentów polskich szkół średnich na naszym całym terenie.

W ten sposób społeczeństwo polskie uzyskało dalszą możliwość studiowania swych dzieci w języku macierzystym. / 39 /

Gimnazjum Pedagogiczne w Orłowej.

Od 1 września 1951 r. otwarto również Polskie Gimnazjum Pedagogiczne w Orłowej, a raczej zostało przeniesione z Ostrawy do Orłowej i umieszczone w budynku czeskiego gimnazjum obok Domu Cingra w Orłowej.

Gimnazjum Pedagogiczne dla uczniów polskiej narodowości było już czynne w roku poprzednim przy czeskim Gimnazjum Pedagogicznym w Ostrawie. Uczniami byli tam przeważnie dziewczęta i chłopcy z rodzin górniczych i robotniczych. Na ogólną liczbę 82 kandydatów studentów nauczycielskich pochodziło z rodzin robotniczych i górniczych aż 41 czyli 57 %, z rodzin małorolnych wzgl. członków JSR pochodziła 6 uczniów, z rodzin nauczycielskich i urzędniczych 18 uczniów /21 %/, z rodzin zatrudnionych w handlu 5, zaś synów i córek wdów, kolejarzy i innych niższych kategorii służby państwowej oraz prywatnych 6 uczniów. / 40 /

Zjazd korespondentów gazetek szkolnych.

Dnia 9 czerwca 1951 r. odbył się w lokalach szkoły średniej w Czes.Cieszynie zjazd dziecięcych korespondentów gazetki szkolnych "Jutrzenki" oraz "Pracy Szkolnej". Uczestnicy Zjazdu zwiedzili najpierw drukarnię w Cz.Cieszynie, gdzie się te gazetki drukują a potem odbyło się spotkanie, które prowadził Jan Kotas, odpowiedzialny przedstawiciel tych gazetki przed władzami szkolnymi i państwowymi.

Akcja ta była chyba pierwszą tego rodzaju na całym terenie naszej republiki i przyniosła zwłaszcza dziecięcom korespondentom dużo przyjemnych przeżyć a redakcjom dużo bezpośrednio materiału obserwacyjnego. / 41 /

Jubileusze polskich szkół.

Dnia 16 czerwca 1951 r. obchodzono uroczystie jubileusz z okazji 25-lecia szkoły wydziałowej /dziś średniej/ w Jabłonkowie. Odbyła się tam uroczysta akademia.

Dnia 23 i 24 czerwca 1951 r. obchodziła również swój jubileusz a to 30-lecie swego powstania szkoła średnia /dawniej wydziałowa/ w Karwinie I - Mieście czyli dawnym Frysztacie.

Z życia innych organizacji

IV Zjazd CZM-SMP w powiecie czeskocieszyńskim.

Odbył się w niedzielę, dnia 4 marca 1951 r. przed południem w sali hotelu "Piaśt" w Cz.Cieszynie w obecności delegatów 54 kół terenowych. Zjazd zagała i prowadziła przewodnicząca tow. Morżołówna Helena. Referat ideologiczny wygłosił przewodniczący Krajowego Zarządu CZM tow. Kolder.

Referat sprawozdawczy - organizacyjny podał tow. Jan Łabaj.

W czasie obrad 21 członków udekorowano "Odznaką Fučika". Gośćmi Zjazdu byli między innymi: za ZG PZKO red. Henryk Jasiczek, za Pow. Radę Narodową w Cz. Cieszynie tow. Daniel, za konsulat RP w Ostrawie tow. Wigłasz.

Nowo wybrany zarząd przedstawiał się następująco:
Prezes: Karol HRACKI, I wiceprezes: Filipczakówna Helena, II wiceprezes: Józef Jachnicki, sekretarz: Kozielek Jan, zastępca sekretarza: Antoni Kula, referent kulturalno-oświatowy: Maria Głombkówna, kierownik Organizacji Pioniera Erwin Raszka, skarbnik: Jan Szurman, zastępca skarbnika J. Drobisz.

Ze Zjazdu wysłano rezolucję pokojową do Czeskosłowackiego Komitetu Obrońców Pokoju. Zjazd zakończono odśpiewaniem "Hymnu demokratycznej młodzieży". / 42 /

IV Zjazd CZM-SMP w powiecie karwińskim.

O odbył się dnia 4 marca 1951 r. /niedziela/ również przed południem w sali Domu "Praca" w Karwinie II-Kopalnie. Program kulturalny wykonała młodzież polskiej szkoły średniej z Orłowej oraz gimnazjum pedagogicznego z Ostrawy.

Zjazd zagaik i prowadził prezes Ernest Sembol. Gośćmi byli między innymi: za konsulat RP w Ostrawie ob. Ślusarczyk, wiceprzewodniczący PRN w Karwinie tow. Hrabiec Henryk, pow. insp. oświat. tow. Jelinek, za ZG PZKO tow. Karol Rzyman, za inspektorat szkolny tow. Adolf Kubeczka, za Pow. Kom. Wyk. FN tow. Adamusowa, delegat Polskiej Rady Sokoła tow. Przybyła, delegat Związku Walki Młodych z Polski ob. Wieja.

Nowym przewodniczącym zarządu powiatowego został ponownie wybrany dotychczasowy prezes Ernest Sembol. Zjazd zakończono odśpiewaniem "Pieśni Pracy". / 42 /b

Powiatowy Zjazd ČSM i CZM-SMP w Cz. Cieszynie

odbył się w niedzielę, dnia 1 kwietnia 1951 r. Celem tego zjazdu a raczej konferencji, którą prowadziła Maria Głombkówna, było zapoznanie się z ostatnimi wytycznymi konferencji KPC oraz słowami prezydenta Klementa Gottwalda, które zmierzały do przyspieszenia wykonania planu pięcioletniego a zwłaszcza rozbiudowy Kraju Ostrawskiego.

Przemawiał sekretarz pow. KPC w Cz. Cieszynie tow. Belowsky a z ramienia CK ČSM tow. Jelinek, zaś sekretarz ČSM tow. Kolek ocenił krytycznie pracę w roku ubiegłym. Na konferencji tej rozdano również nagrody zdobyte w zeszłorocznym Konkursie Twórczości Młodzieży /STM/ / 43 /

Wielki Aktyw Polskiej Rady Sokoła.

Tak oznaczony aktyw funkcjonariuszy wszystkich polskich oddziałów i kółek sokolskich odbył się dnia 18 kwietnia 1951 r. w sali hotelu "Piaś" w Cz. Cieszynie. Ze względu na odłożenie terminu II Powiatowego Zjazdu PRS, który miał się odbyć w niedzielę, dnia 18 marca 1951 r. w sali "Gwarectwa" w Karwinie II-Kopalnie.

W aktywie tym wzięli udział z każdego oddziału: prezes, sekretarz, skarbnik, naczelnik, naczelniczka, referent wycho-

wania fiz. i referent ZOZ, z każdego kółka zaś jego kierownik i zastępca.

Aktyw miał charakter informacyjny w związku z sytuacją, jaka zaistniała w kwestii samodzielnego istnienia polskich oddziałów i kółek sokolich.

W aktywie wzięli także udział przedstawiciele KVS Ostrawa / mgr. Straškraba, - starosta, tow. Vrobel - sekretarz, tow. Rušaj - ref.kadrowy. Za PK. PKC tow. Sojka. /

Starosta Straškraba wyjaśnił delegatom, dlaczego Zjazd PRS został odłożony. ČOS wytyczała linię zjednoczenia wychowania fizycznego i sportu, w naszym wypadku miało dojść do połączenia czeskich i polskich oddziałów, co oznaczało likwidację PRS jako organu nadrzędnego polskich oddziałów i kółek sokolich.

Stwierdzono, że w terenie myśl połączenia jeszcze nie dojrzała, dlatego został zwołany aktyw, który ma wybrać delegatów na krajową konferencję sokolą, zaś sprawa uregulowania istnienia polskich oddziałów i PRS będzie tematem dalszych rozmów i posiedzeń.

Po tym przemówieniu rozwinęła się bardzo żywa dyskusja, w której wzięło udział 25 delegatów terenowych.

Jako delegatów na krajową konferencję wybrano najlepszych polskich sportowców i pracowników sportowych, oraz wzorowych pracowników w hucie czy kopalni. Byli to : Gaszek, Kraus, Szypuła, Puchała, Nožanka, Bockówna, Palowski, Suchanek, Fuzkówna, dr. Kubok, Tacina.

/ 44 /

II Powiatowy Zjazd Polskiej Rady Sokoła.

Odłożony z dnia 18 marca 1951 r. na termin późniejszy na mocy zarządzenia władz sokolich odbył się II Zjazd Powiatowy PRS w niedzielę, dnia 10 czerwca 1951 r. w sali hotelu Gwarest-wa w Karwinie II przed południem. Na Zjazd przybyło 123 delegatów oraz wiele gości, między innymi: br. Penninger z centrali ČOS z Pragi, br. Kovář za KVS Ostrawa, br. Maerz za OVS Karwina, tow. Pajda za Pow.Kom.Kult.Fiz. z Cieszyna, tow. Staniczek za OV NF Karwina, tow. Ślusarczyk i Wigłasz za konsulat RP w Ostrawie, tow. Molenda za ZG PZKO, przedstawiciele ZP CZM-SMP z powiatu czeskokoczyńskiego i karwińskiego itd.

Program kulturalny wykonała młodzież gimnazjum z Orłowej. Zjazd zagał i prowadził prezes PRS dr. Kubok. Główne przemówienie wygłosił br. Penninger, naczelnik ČOS z Pragi, wyrażając pozdrowienia i uznanie za dotychczasową pracę PRS oraz poinformował wszystkich o znaczeniu IX Zjazdu ČOS w Pradze.

Wybrany został nowy zarząd powiatowy PRS w składzie: Prezes - dr. Jan Kubok, wiceprezes - Michalik Jan z Bogumina, sekretarz - Suchanek Henryk ze Stonawy, naczelnik - Tacina Gustaw z Jabłonkowa, naczelniczka - Fuzkówna Helena ze Stonawy, skarbnik - Koch E. z Karwiny, wychowawca - prof. Emil Jędrzejczyk z Lutyni Górnej, higienistka - dr. Bałon z Orłowej i dr. Fajkus z Karwiny.

Do prezydium PRS weszli: Matejko J., prof. Palowski Wład., Michalik Fr., Wantuła Józef, Pawlas B., Szurman Jan, Grabowski J., Buzek H., Luczek Fr.,

Do plenum weszli: Chodura J., Krochmalny L., Przybyła L.,

Raszyk J., Czyż J., Nożanka H., Zygmunt H., Molendzianka A., Przybylanka A., Gaszek K., Sztuka Leon.

Do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani : Kraus L., Sliwka K. / 45 /
Suchy Fr., Szółtys.

D a l s z e w a ż n e w y d a r z e n i a

"Scena Polska" przy "Těšinském divadle".

Odpowiednie władze państwowe pozwoliły po długich staraniach na powstanie w dniu 1 lipca 1951 r. przy dotychczasowym "Divadle Těšinského Slezska" w Cz.Cieszynie polskiego zawodowego zespołu teatralnego. Ministerstwo pozwoliło na zatrudnienie w tym zespole 13 mężczyzn i 6 kobiet do zespołu dramatycznego oraz 6 sił do zespołu technicznego.

Zajęcia miały się rozpocząć zaraz w lipcu, ze względu jednak na okres wakacyjny zespół czeskiego ustalono wspólny początek od 1 sierpnia, przy czym wspólne przygotowania i szkolenia miały się odbywać do 15 sierpnia 1951 r.

Pierwszą sztuką Sceny Polskiej była sztuka Aleksandra Maliszewskiego pod tyt. "W c z o r a j i P r z e d w c z o r a j", krócej premiera odbyła się dnia 14 października 1951r. w sali hotelu "Piaś" w Cz.Cieszynie.

Pierwszymi aktorami byli: Mołdrzyk Alojzy, Rybicki W., Szymczkówna M., Michalik Fr., Augustyniak Piotr, Kluzówna H., Bobek Jan, Chmiel Franciszek. Reżyserował młody reżyser, Władysław Delong ze Stonawy, słuchacz Akademii Sztuk w Pradze.

Premiera była bardzo uroczysta. Zjawili się na niej liczni goście, między innymi: przedstawiciel Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa tow. Michl w imieniu ministra Zd. Nejedlého, przedstawiciel Ministerstwa Informacji i Kultury dr. Fliegl w imieniu ministra Kopeckiego, przewodniczący Krajowej Rady Narodowej w Ostrawie tow. Matysek, dyrektor Teatru Cieszyn-Bielsko Al. Gąssowski, krajowy inspektor oświatowy Karol Rzyman i inni.

Premiere zagaik dyrektor Těšinského divadla tow. Zajíc, potem przemawiali obaj przedstawiciele ministerstw i tow. Matysek. Dyr. Al. Gąssowski odczytał list Ludwika Solskiego z życzeniami dla zespołu. Kierownictwo Sceny Polskiej ogłosiło zobowiązania zespołu i ślubowanie wiernej służby sprawie społecznej.

Dalszymi gośćmi byli jeszcze: generał Ejem, kraj.sekt. KPC tow. Innemann, konsul RZ w Ostrawie ob. Paterek, wicekonsul Zembrzusk i Urbaniak. Była również delegacja Katowickiego oddziału Związku Literatów Polskich /Gustaw Morcinek, Al. Widera, Brziza, Baumgarten i Kozłowski/ oraz przedstawiciele prasy polskiej.

Po przedstawieniu odczytano jeszcze dalsze telegramy gratulacyjne jak od : Ministerstwa Kultury i Sztuki w Warszawie ob. Dybowski, wiceministra Sokorskiego, przewodniczącego Zw. Lit. Pol. Leona Kruczkowskiego, Związku Zawodowego Pracowników Kultury i Sztuki w Warszawie, w imieniu Stowarzyszenia Polskich Autorów Teatru i Filmu od reżysera Leona Schillera, dyrektora państw. teatru w Warszawie B. Dąbrowskiego, dyrektora państw.

teatru w Poznaniu Wł. Woźniaka.

Dalszymi terminami wystawienia sztuki "Wczoraj i przed-wczoraj" były Trzyniec - 17 i 18.10., Wędrynia - 20, Piotrowice - 23, Jabłonków - 24, Sucha Górna - 25, Leszna Dol. 26, Stonawa - 28, Nydek - 29.10.1951 r. / 46 /

Występy Teatru Bielskiego.

W r. 1951 jeszcze w dalszym ciągu odwiedzał nasz teren w ramach współpracy z Těšínském divadlem zespół Państwowego Teatru Bielsko-Cieszyn.

Było to między innymi wystawienie w Cz.Cieszynie "Sprytnej wdówki" Goldoniego, "Kościuszkę w Berville" w sali hotelu "Piast" na zakończenie Konkursu Teatralnego /w roli tytułowej zamiast zapowiedzianego Ludwika Solskiego wystąpił Janusz Dybowski /, oraz pod koniec sierpnia w Cz.Cieszynie, Karwinie I i Karwinie II sztuki "Eugenia Grandet". / 47 /

"Grube ryby" w Cieszynie .

Nestora i arcyministra sceny polskiej Ludwika Solskiego podziwiano natomiast w Cieszynie /Polska/, gdzie odbyło się uroczyste przedstawienie komedii Michała Bałuckiego "Grube ryby", w którym Jubilat wystąpił w roli tytułowej. Było ono bowiem zorganizowane z okazji 96 rocznicy urodzin Ludwika Solskiego. Na tym przedstawieniu wręczył kwiaty i złożył gratulacje w imieniu naszego społeczeństwa i PZKO Władysław Niedoba i redaktor Andrzej Kubisz. Był również złożyć życzenia przedstawiciel MRN w Cz.Cieszynie tow.Hawlasek. / 48 /

Wyścig Pokoju 1951 r.

IV Wyścig Kolarski Praga - Warszawa wyruszył w tym roku w dniu 30 kwietnia 1951 r. z Pragi, by po przebyciu 1 500 km przybyć w dniu 9 maja do Warszawy.

W wyścigu brali udział kolarze 12 krajów: Czechosłowacji, Polski, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Węgry, Rumunii, Bułgarii, Albanii, Polonii Francuskiej, Francji, Włoch, Finlandii, Danii i Triestu.

Organizatorami wyścigu były "Trybuna Robotnicza" i "Rude pravo".

W klasyfikacji indywidualnej zwycięzcami wyścigu byli: 1/. Olsen - Dania, 2/.Meister - NRD, 3/.Ferri - Włochy, 4/. Kisdala - Węgry, 5/. Serc - Węgry, 6/. Dimow - Bułgaria, 7/. Sandru - Rumunia, 8/. Lobre - Francja, 9/. Vesely - CSR, 10/.Ružička, 11/. Hadasik - Polska, 12/. Wójcik - Polska.

Kolejność drużyn przedstawiała się następująco: 1.CSR-137,42, 10 godz., 2. NRD - 137,54,16 godz., 3. Węgry, 4.Polska, 5.Bułgaria, 7. Dania, 8. Włochy, 9. Polonia Francuska, 10.Finlandia. / 49 /

Międzynarodowy Dzień Kobiet.

W r.1951 po raz pierwszy na naszym terenie rozpoczęto oficjalnie obchodzić "Międzynarodowy Dzień Kobiet" przypadający

na dzień 8 marca zamiast dotychczas obchodzonego pospolicie w maju "Święta Matki".

Większe uroczystości z tej okazji odbyły się w większych zakładach pracy jak np. w Trzynie, gdzie w Domu Ludowym zebrało się ponad 800 kobiet i gdzie wielu z nich wręczono książeczki przodowniczek pracy socjalistycznej. / 50 /

Międzynarodowy Dzień Dziecka .

Również po raz pierwszy w r. 1951 rozpoczęto obchody "Międzynarodowego Dnia Dziecka" przypadającego na dzień 1.6.

W tym roku, w dniu 2 czerwca odbywały się różne spotkania pod hasłem walki o pokój i realizacji zadań planu pięcioletniego a tym samym o szczęśliwą przyszłość wszystkich dzieci.

Józef Kadura z Łąk posłem do Zgromadzenia Narodowego.

Od dnia 1 października 1951 r. uzyskał mandat poselski do Zgromadzenia Narodowego w Pradze tow. J ó z e f KADURA, przodownik pracy górniczej, mieszkający w Łąkach nad Olzą, ofiarny pracownik społeczny. / 51 /

Ogólna charakterystyka roku 1951

Rok 1951 był raczej rokiem spokojnym w pracy związkowej, rokiem dalszej pracy terenowej, trochę w drugim półroczu utrudnionej na skutek warunków polityczno-społecznych, wywołanych przez tzw. platformę narodowościową tow. Pawła Ciesłara. Pomimo tego warunki życia społecznego się poprawiły, choćby przypomnieć tylko powstanie polskiego zespołu teatralnego /zawodowego/, nowych szkół zawodowych /szkoła przemysłowa, gimnazjum pedagogiczne /. Niepokojącym zjawiskiem stały się jednak nieporozumienia w łonie naczelnego organu ZG PZKO związane z niestatutowym objęciem niektórych funkcji kierowniczych.

WYKAZ DOKUMENTACJI - ROK 1951

1. Głos Ludu, nr 9 z 23.1.1951 r. str. 1
2. Głos Ludu, nr 13 z 1.2.1951 r. str. 2
3. Głos Ludu, nr 47 z 24.4.1951 r. str. 2
4. Głos Ludu, nr 105 z 11.9.1951 r. str. 1
5. Głos Ludu, nr 135 z 20.11.1951 str. 3
6. Głos Ludu, nr 2 z 7.1.str.1. 8 z 21.1.str.2, 9 z 23.1.
7. Głos Ludu, nr 17 z 11.2.1951 r. str. 2 str. 1.
8. Głos Ludu, nr 23 z 25.2. str.1. 25 z 1.3. str.1
9. Głos Ludu, nr 38 z 3.4. str 2 i 4, 40 z 12.4. str.4
10. Głos Ludu, nr 43 z 15.4. str. 1
11. Głos Ludu, nr 58 z 22.5.str.2, 60 z 27.5.str.1, 69 z 17.6.str 1, nr.72 z 24.6. str.1
12. Głos Ludu, nr 131 z 11.11. str 1
13. Głos Ludu, nr 25 z 1.3. str 1, nr 29 z 11.3. str 2
14. Głos Ludu, nr 44 z 17.4. str 1, 45 z 19.4.str 1-2
/ przemówienie tow. Bareša. /
15. Głos Ludu, nr 105 z 11.9. str 1
16. Głos Ludu, nr 30 z 13.3. str 2, 58 z 22.5. str 1-2
Zwrot 1951 nr 5 /maj/ str 2 oraz str 12 - 13
17. Zwrot 1951 nr 9 /wrzesień/ str 13
18. Głos Ludu nr 3 z 9.1. str 2
19. Głos Ludu nr 93 z 14.8. str 2
20. Głos Ludu nr 126 z 30.10. str 3
21. Głos Ludu nr 8 z 21.1. str 3
22. Głos Ludu nr 47 z 24.4 str 3
23. Zwrot 1951 nr 5 /maj/ str 14
24. Głos Ludu nr 64 z 5.6. str 3
25. Głos Ludu nr 135 z 20.11. str 7
26. Głos Ludu nr 55 z 13.5. str 3, 58 z 22.5. str 3
Zwrot 1951 nr 6 /czerwiec/ str 12 - 13
27. Zwrot 1951 nr 7 /lipiec / str 8 - 9
28. Zwrot 1951 nr 12 /grudzień/ str 17
29. Głos Ludu nr 35 z 5.4. str 3, 40 z 8.4. str 3
Zwrot 1951 nr 5 /maj/ str 9 - 11
30. Głos Ludu nr 42 z 12.4. str 3, 88 z 2.8. str 2
31. Głos Ludu nr 47 z 24.4. str 3, 59.z 24.5. str 3
Zwrot 1951 nr 6 /czerwiec/ str 11 - 12

32. Głos Ludu nr 64 z 5.6. str 3
33. Zwrot 1951 nr 2 /luty/ str 14
34. Głos Ludu nr 75 z 1.7. str 2
35. Głos Ludu nr 81 z 17.7. str 3
36. Głos Ludu nr 76 z 3.7. str 3
37. Głos Ludu nr 102 z 4.9. str 3
Zwrot 1951 nr 8 /sierpień/ str 7-9, nr 9 /wrzesień/
str 3, 14-15
38. Głos Ludu nr 1 z 4.1. str 3
39. Głos Ludu nr 98 z 26.8. str 3
40. Głos Ludu nr 7 z 18.1. str 3, 108 z 18.9. str 2
41. Głos Ludu nr 68 z 14.6. str 3
42. Głos Ludu nr 27 z 6.3. str 1 - 2
43. Głos Ludu nr 39 z 5.4. str 1
44. Głos Ludu nr 43 z 15.4. str 4, 46 z 22.4. str 4
45. Głos Ludu nr 67 z 12.6. str 4
46. Głos Ludu nr 64 z 5.6. str. 3, 118 z 11.10. str 3
Zwrot 1951 nr 10 str 9-10 120 z 16.10. str 3
47. Głos Ludu nr 26 z 4.3. str 3, 94 z 16.8. str 3
48. Głos Ludu nr 7 z 18.1. str 3
49. Głos Ludu nr 50 z 1.5. str 6, 55 z 13.5. str 4
50. Głos Ludu nr 29 z 11.3. str 3
51. Głos Ludu nr 134 z 18.11. str 1 - 2

o - o - o - o - o - o - o - o

Rocznik "Głos Ludu" 1951 znajduje się w archiwum ZG PZKO
w Czeskim Cieszynie.